
Vammaisten palvelut Pirkanmaalla ja VAPA2035-ohjelma

Päätös	Vammaisneuvosto päätti laatia lausunnon vammaisten henkilöiden palvelutarpeista. Lausunto liitetään tämän pöytäkirjan liitteeksi.
Asian esittely	Vammaisneuvosto käy keskustelua VAPA 2035-ohjelmaan ja aiheesta tehtyyn kyselyyn liittyen.
Tiedoksi	Johtoryhmä Kunnanhallitus Pirhan vammaisneuvosto Valtuusto
Liitteet	Pirkkalan vammaisneuvoston lausunto VAPA2035

Vammaisneuvosto 24.4.2024 30 §

Päätös	Vammaisneuvosto sopi täyttävänsä vammaispalvelukyseyyn ja lähettävänsä vastauksensa 8.5. mennessä joko vammaisneuvoston puheenjohtajalle tai sihteerille. Vammaisneuvoston sihteeri lähettää kyselyn word muodossa neuvoston jäsenille täytettäväksi. Vastaukset kootaan yhteen ja niistä keskustellaan seuraavassa kokouksessa.
Valmistelija/lisätiedot	Hyvinvointipäällikkö Elina Torro, puh. 044 4861546 etunimi.sukunimi@pirkkala.fi
Asian esittely	Pirkanmaan hyvinvointialue on aloittanut vammaispalvelujen kehittämisohjelman eli VAPA2035-ohjelman suunnittelun. Suunnittelutyö käynnistyy kyselyllä, jolla kerätään pirkanmaalaisten ajatuksia ja kehitysehdotuksia vammaispalveluista. Vammaisneuvosto käy keskustelua kyselyyn liittyen.

TIEDOKSIANTO

Pöytäkirja nähtävänä 2.9.2024

Tiedoksianto

Annettu tiedoksi sähköisesti

Päivämäärä: 30.8.2024

Pirkkalan vammaisneuvoston lausunto VAPA2035-ohjelman laadintaan liittyen

Pirkkalan vammaisneuvosto painottaa erittäin tärkeänä asiana, että vammaisten henkilöiden usein tarvitsemat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut on saatava lähipalveluna. Vammaisten henkilöiden erityistarpeiden huomiointia ja hoidollista osaamista ja hoidon jatkuvuutta sekä saavutettavuutta on kehitettävä esim. omalääkäri-hoitaja-mallilla. Yhdenvertaiset, saavutettavat ja tarpeenmukaiset lähipalvelut sekä ennaltaehkäisevät matalan kynnyksen palvelut ovat äärimmäisen tärkeitä yksilötasolla ja tuovat yhteiskunnalle säästöjä pitkällä aikavälillä.

Vammaisneuvosto painottaa, että vammaispalveluista sekä niiden sisällöstä ja muutoksista on viestittävä selkeästi, saavutettavasti ja monikanavaisesti. Myös palveluohjausta tulisi kehittää. Saavutettavuuden näkökulmasta on tärkeää, että vammaispalveluiden kanssa asiointi voidaan hoitaa myös puhelimitse eikä pelkästään sähköisiä kanavia pitkin. Omaisilla tulisi myös olla mahdollista hoitaa vammaisen henkilön asioita digipalveluissa, mikäli tämä ei omaa tunnuksia tai pysty itsenäisesti hoitamaan asioitaan.

Asumisen suhteen vammaisneuvosto nostaa esiin kiireellisen paikallisen tarpeen erityisesti kehitysvammaisten henkilöiden pienille kodinomaisille yksiköille, joissa huomioidaan yksilölliset tarpeet ja vahvistetaan osallisuutta ja mahdollistetaan mielekäs arki ja harrastusmahdollisuudet jne. Turvallinen yksilöllisten tarpeiden mukainen omassa kunnassa asuminen on YK:n vammaisten oikeuksien mukaista ja perustuslaillista. Yhdenvertaisuuden toteutumiseksi on tärkeää kehittää ja lisätä myös päivätoimintaa. Päivätoimintaa tulisi saada lähikuntaan ja asumispalveluiden läheisyyteen. Yhdyspintatyöskentelyä pitää tehokkaasti ja aktiivisesti lisätä hyvinvointialueen kanssa asumispalvelujen lisäämiseksi kaavoittamalla ja luomalla palveluita myös Pirkkalaan (esim. vammaisten asuminen, päivä- ja työtoiminta).

Itsenäistä elämää tukevia palveluita tulee olla saatavilla riittävästi, joustavasti ja tarpeenmukaisesti. Muun muassa päivätoiminta, henkilökohtainen apu ja toimivat kuljetuspalvelut edistävät yhdenvertaisuutta sekä osallisuutta. Esimerkiksi kuljetuspalveluiden saatavuus vaihtelee. Tolpalta lähtöoikeus tulisi olla jokaisessa kunnassa.

Myös lapsiperheiden tarpeet tulee huomioida yksilöllisesti, oikea-aikaisesti ja tarpeenmukaisesti esimerkiksi kotipalvelua ja lastensuojelun ennaltaehkäisevää toimintaa tarjoamalla. Myös kommunikoinnin ja vuorovaikutuksen tuen palveluita on tärkeää kehittää joustavasti ja yksilölliset tarpeet huomioiden.

Apuvälinehuolto toimii hyvin, mutta lainausmahdollisuuksissa tulisi huomioida joustavuus, helppous ja ennaltaehkäisevä näkökulma (esim. kommunikointiin ja liikkumiseen liittyen). Apuvälineiden välttämättömille korjauksille tulisi olla mahdollisuus saada päivystysaika. Myös hoitotarvejakelun saavutettavuuteen on tärkeää kiinnittää huomiota. Tilausmahdollisuuksien tulisi olla tarvittaessa puhelinsoiton päässä ja kotiinkuljetusmahdollisuutta olisi harkittava tapauskohtaisesti.

Yhdenvertaisuuden toteutumiseksi on tärkeää, että hyvinvointialue ja kunnat tekevät tiivistä yhteistyötä vammaisten asioihin liittyen. On tärkeää kuulla myös kuntien vammaisneuvostoja, jotta paikalliset tarpeet tulevat riittävän hyvin esiin. Erilaisista kunnan ja hyvinvointialueen palveluista tulee olla helposti saavutettavaa, monikanavaista ja ajantasaista tietoa.

Myös Pirkkalan kunnan eri palveluissa kuten vapaa-aika- ja sivistyspalveluissa on tärkeää huomioida vammaisten henkilöiden erityistarpeet ja osallisuuden mahdollistaminen. Tätä kautta voidaan tukea vammaisten henkilöiden hyvinvointia, kasvua ja kehitystä sekä turvallisuutta kunnassamme. Yhdyskuntapalveluissa on tärkeää huomioida turvallisuus ja esteettömyys ja vammaisten henkilöiden kohdalla näissä asioissa tarvitaan positiivista erityiskohtelua.